

Απόσπασμα από τα απομνημονεύματα του Εμμανουήλ Ξάνθου

τότε ο Ξάνθος έλαβεν άφορμήν νά προτείνη εις τούς ρηθέντας φίλους του, τήν ήν συνέλαβεν ιδέαν νά συστήσωσι μίαν Έταιρίαν, σκοπόν άμετάτρεπτον έχουσαν τήν έλευθέρωσιν της Πατρίδος

, έδωκεν αυτοίς

ύπ' όψιν τόν χαρακτηρα του Έλληνικοϋ λου και τας πηγάς της δυνάμεώς του, τήν πολιτικήν και ήθικήν κατάστασιν των τυραννούντων αυτό Τούρκων, τά επιχειρήματα Ρήγα του Θεσσαλου, τας κατά Άλή Πασά τυράννου Ιωαννίνων νίκας των άνδρείων Σουλιωτών, Παργείων και άλλων διαφόρων άρματολων, όνομαζομένων καταχρηστικώς Κλεπτών, τας κατά καιρούς νίκας των θαλασσιών μας επί Λάμπρου Κατζίωνη, και άλλοτε τό γεννικό, μίτος των όμογενών κατά της τυραννίας των Τούρκων, τας διαθέσεις των διαφόρων χριστιανών λαών της Εύρώπης, και ούτως άπεφάσισαν οί ειρημένοι νά επιχρισθώσι τήν σύστασιν τριαύτης Έταιρίας και νά εισάξωσιν εις αυτήν όλους τούς εκλεκτούς και άνδρείους των όμογενών, διά νά ενεργήσωσι μόνοι των, ό,τι ματαίως και πρό πολλού χρόνου ήλπιζον από τήν φιλανθρωπίαν των χριστιανών βασιλέων.

Έταιρία τριούτης φύσεως άντικείμενον έχουσα τήν παλιγγενεσίαν ενός πρό αιώνων δεδουλωμένου έθνους, δέν ήτο δυνατόν νά ύπάρξη άνευ Αρχηγών ή Όμᾶς τούτων, ήτις έμελλε νά

4

αναλάβη τήν άνωτέραν διεύθυνσιν του τολμηροϋ και δυσκόλου τούτου έργου, ώνομάσθη, Αρχή, άγνωστος και άφχνης εις όλους τούς προσυλήτους άδελφούς της Έταιρίας ταύτης· τά συμβάντα του άειμνήτου Ρήγα και Παπαᾶ Εύθυμίου και άλλα δικαιολογούμενα αίτια, παραινέσαν τούς Αρχηγούς, νά φυλάξωσι μυστικήν τήν Αρχήν, μέχρι της έναρξεως της επαναστάσεως· διά τούτο πολλοί άπατηθέντες εξέλαβον ως Αρχηγούς διάφορα ύποκείμενα, όχι μόνον εκ των κατηχηθέντων προσυλήτων άδελφών της Έταιρίας ταύτης, αλλά και εξ εκείνων οίτινες δέν είχον γνώσιν, ίσως και διάθεσιν του επιχειρήματος.

Έσχεδιάσαν λοιπόν, οί ειρημένοι τρεῖς φίλοι τήν λεγομένην Κατήχησιν της Έταιρίας ταύτης και έστοχάσθησαν, διά περισσοτέραν αύτων ασφάλειαν, εις τήν μεταξύ των άλληλογραφίαν, αντί νά υπογράφονται μέ τά όνόματά των, νά μεταχειρίζονται έκαστος αύτων άλλα στοιχεῖα του αλφαβήτου, δηλαδή ο μέν Τζακάλορ τά Α Β, ο Σκουφᾶς Α Γ, ο Ξάνθος, Α Δ· άλλ' ύπερον ούτος, άφ' οϋ ο Γαλάτης έγνώρισε τήν Αρχήν παρά του Σκουφᾶ εις Όδησσόν, (ως ακολουθως ρηθείτεται) ήθέλησε νά μεταχειρισθῇ τά αυτά στοιχεῖα, έμεταχειρίζετο τά Α Θ εις τό έξῆς, μετά δε ταύτα, κατεπέγουσαι ύποθέσεις ήνάγκασαν τόν μέν Σκουφᾶν και Τζακάλορ νά απέλθωσι, περί τόν Σεπτέμβριον του αύτου έτους (1814) εις Μόσχαν, όπου αυτοί έτελειοποίησαν τόν κανονισμόν αύτης, τόν όποῖον Έταιρίαν των Φιλικών ώνόμασαν, τόν δε Ξάνθον, περί τόν Δεκέμβριον όμοίως, νά απέλθῃ εις Κωνσταντινούπολιν.

Κατά τά τέλη του Οκτωβρίου του αύτου έτους, οί ρηθέντες δύο άδελφοί εις Μόσχαν άπεφάσισαν νά άποπειραθώσι νά κατηχήσωσι τινάς των φιλογενεστέρων όμογενών, ότους έγνώριζον ότι έπεθύμουν τήν πολιτικήν μεταβολήν του έθνους· μεταξύ τούτων λοιπόν, ο πρώτος κατηχηθείς ύπῆρξεν ο μακαρίτης Γεώργιος Σέκερης Πελοποννήσιος, νέος μέ παιδείαν και χρηστοήθης (όςτις και πραγματικώς ήγωνίσθη εις τήν Πελοπόννησον και άλλαχού, και απέθανεν ύπέρ Πατρίδος).

Ιδόντες δ' οί δύο ρηθέντες Αρχηγοί, ότι ή κατήχησις έκαμεν